

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda (cím.; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **I. rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe.) felperesnek - a ... Ügyvédi Iroda (....; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe.) I. rendű és az ... Ügyvédi Iroda (1126 Budapest, Istenhegyi út 9/D fszt. 3.; ügyintéző: ... ügyvéd) által képviselt **II. rendű alperes neve** (**II. rendű alperes címe.**) II. rendű alpereseknek szerződés érvénytelenségnek megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. április 10. napján meghozott 5.G.43.227/2015/33. számú ítélete ellen a felperes 34. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 20.000 (húszezer) + ÁFA másodfokú perköltséget;

míg a Magyar Államnak külön felhívásra 84.400 (nyolcvannégyezer-négyszáz) forint másodfokú eljárási illetéket.

Ezen ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes mint adós és az I. rendű alperes mint hitelező között 2013. július 11. napján ügyletazonosító számon hitelszerződés jött létre.

Az I. rendű alperes a felperessel szemben fennálló követelését 2017. április 3. napján a II. rendű alperesre engedményezte.

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy a közte és az I. rendű alperes között létrejött hitelszerződés 1.3. pontja, a 6.5. pontjának ötödik mondata, a 9.2. pontja, a 9.7. pontja, az ÁSZF 6.5. pontja második bekezdés első két mondata, valamint a hirdetmény VI.1. pontja egyes rendelkezései, továbbá a VI.2. pont második oszlop egyes rendelkezései tisztességtelenek, ebből kifolyólag érvénytelenek. Másodlagos kereseti kérelme a hitelszerződés fenti pontjai nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközése miatti érvénytelenségének megállapítására irányult.

Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte, hogy a bíróság az I. rendű alperest 1.055.158 forint megfizetésére, a II. rendű alperest pedig a fentiek tűrésére kötelezze.

Keresete jogi alapjaként elsődlegesen a szerződés tisztességtelenségét állította a Ptk. 209/A. § (1) és (2) bekezdésére alapítottnak, hivatkozással a Ptk. 201. §-ára és a Kúria 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozatának 3. pontjára. Másodlagosan a szerződés jóerkölcsbe ütközését állította a Ptk. 200. § (2) bekezdésére hivatkozással.

Az alperesek ellenkérelme a felperes keresetének elutasítására irányult. A Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére alapított kereseti kérelem körében arra hivatkoztak, hogy a felperes a per tárgyát képező hitelszerződés tekintetében nem minősül fogyasztónak, ezért a Ptk. 209/A. § (1) bekezdésére alapított bekezdésében meghatározott megtámadási jog a Ptk. 236. § (1) bekezdése értelmében egyéves határidőhöz kötött, mely közlési határidőben a felperes nem intézett megtámadást az I. rendű alperes felé. Érdemben is vitatták, mind az első, mind a másodlagos kereseti kérelmet, továbbá annak összesszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, kötelezte a felperest az I. és II. rendű alperesek javára perköltség, az államnak pedig külön felhívásra eljárási illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában kifejtette, hogy a perben nem volt vitás, hogy a felperes és az I. rendű alperes között hitelszerződés jött létre, az sem volt vitás, hogy a felperes nem minősül fogyasztónak, így a köztük létrejött szerződés nem fogyasztói szerződés, továbbá hogy a külön árfolyamok alkalmazását megengedő szerződéses rendelkezések általános szerződési feltételnek minősülnek.

Az elsődleges kereset körében a bíróság az alperesek védekezésére tekintettel mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a felperesi igényérvényesítés a Ptk. 236. § (2) bekezdés c) pontja szerinti határidőben történt-e. Eszerint az egyéves megtámadási határidő azon a napon kezdődik, amikor a felperes az első törlesztő részletet megfizette. Ezen időpontot a felperes által csatolt törlesztési kimutatás szerint 2013. július 31. napján határozta meg, melyhez képest a felperes 2015. szeptember 3-án benyújtott keresete elkészt. Álláspontja szerint nem bír jelentőséggel azon felperesi előadás, miszerint a határidő a tévedés felismerésekor kezdődött, mert a szerződés érvénytelenségét nem tévedésre, hanem az általános szerződési feltételek tisztességtelenségére alapította. Az időmúlás okán az elsőfokú bíróság érdemben a perbeli hitelszerződés felperes által meghatározott pontjainak tisztességtelenségét nem vizsgálta.

Nem találta alaposnak a felperes a Ptk. 209. § (1) bekezdésének és a 93/13/EGK irányelvbe ütközésére történő hivatkozását sem. A Ptk. 209. § (1) bekezdése ugyanis nem a fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozik, míg ezzel szemben a 93/13/EGK irányelv elnevezése szerint is a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szól.

A másodlagos kereset körében a felperes a jó erkölcsbe ütközés okaként ugyanazon tényeket jelölte meg, mint amelyekre a tisztességtelenség körében hivatkozott, ekörben az elsőfokú bíróság utalt a Kúria BH2011. 44. számú eseti döntésében foglaltakra, ahol a Kúria akként foglalt állást, hogy a Ptk.-ban vagy egyéb jogszabályban külön nevesített semmisségi és megtámadási okok (pl. jogszabályba ütközés, fenyegetés, megtévesztés, cselekvőképtelen személlyel való szerződéskötés) általában a társadalom általánosan elfogadott értékítéletebe is ütköznek, éppen ezért fűzte ahhoz a jogalkotó az érvénytelenség súlyos jogkövetkezményét. A szerződés jó erkölcsbe ütközése kiegészítő jogcímként alkalmazható a jogszabályban nem nevesített, de a társadalmi értékítéletbe, az általánosan elfogadott erkölcsi normákba ütköző szerződések esetén. Amennyiben viszont a

jogszabályban külön nevesített érvénytelenségi ok áll fenn, akkor az eljárás során, annak keretei között kell a tényállást megállapítani, és a kereset megalapozottságát vizsgálni. Különösen igaz ez a megtámadási okok esetén, melyekre alapított érvénytelenség a jogalkotónak a jogbiztonság érdekében kifejtett szándéka szerint csak törvényben meghatározott jogvesztő határidőn belül érvényesíthető. Figyelemmel arra, hogy a felperes a keresetében a tisztességtelen szerződési feltételekre hivatkozáson túlmenően semmilyen többlet tényállási elemet nem jelölt meg a jó erkölcsbe ütközés ténybeli alapjaként, az elsőfokú bíróság e körben is elutasította a keresetet.

A felperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, keresetének teljesítését és az alperesek perköltségbeni marasztalását kérte. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását indítványozta a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján.

Az elsődleges kereseti kérelem körében előadta, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli szerződés alapján történő első teljesítés időpontjára vonatkozó megállapítása iratellenes. Nem vitatta, hogy a 2016. február 26-ai beadványához csatolt első kimutatás valóban 2013. július 31-i első törlesztő részletet jelölt meg, 2122,23 svájci frank összegben. Ezt követően azonban az I. rendű alperes a 2017. május 10-i beadványához egy olyan kimutatást csatolt, amelyben ez a befizetés nem szerepel, ugyanakkor 2013. szeptember 30-i időpontra 2130,51 CHF összegű kamat törlesztést jelölt meg. 2017. október 4-i beadványához a felperes is becsatolt egy kimutatást, amely a felperesi számláról való I. rendű alperesi terhelésekről készült a felperes bankszámlakivonatai alapján. Ebben a kimutatásban egyetlen olyan tétel sincs, amely egyezne az I. rendű alperes kimutatásával. A perben csatolt közjegyzői okiratba foglalt hitelszerződés 8. pontja alapján is az első teljesítés időpontja 2013. szeptember 30-a volt. Allította, hogy az I. rendű alperesnek a felperessel szembeni elszámolása áttekinthetetlen - figyelemmel a többi szerződésre is - nem derül ki belőle, hogy mikor, milyen összeget mely szerződés alapján és milyen jogcímen írták jóvá. Minderre tekintettel a felperes igazságügyi könyvszakértő kirendelését kérte. A jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a felperesi kereset elkésztése, megtámadási határidő lejártá nem állapítható meg.

Hangsúlyozta, hogy a megtámadási határidő egyébként is legfeljebb a Ptk. 209/A § (1) bekezdésére alapított megtámadás vonatkozásában járhatott le, másodlagosan a hitelszerződés egyedi feltételeinek jó erkölcsbe ütközésére alapította a kereseti kérelmét. A hitelszerződés 1.3. pontja 6. 5. 5. mondata 9.2. pontja és 9.7. pontja egyedi, nem pedig általános szerződési feltételek, ezek esetében nem értelmezhető a megtámadási határidő, ezen rendelkezések nem szolgálhatnak a Ptk. 209/A § (1) bekezdése szerinti önálló megtámadási kereset alapjául, ennél fogva a jó erkölcsbe ütközésük vizsgálható.

A II. rendű alperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperes költségeiben történő marasztalását kérte. Az I. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

A szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítására irányuló kereset elutasítása kapcsán a felperes a határidő kezdő időpontjának megállapítását sérelmezte. Helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ekörben iratellenesen állapította meg az első törlesztés időpontját, azonban megalapozatlanul hivatkozott arra, miszerint azt a rendelkezésre álló adatokból nem lehet megállapítani. A szerződés 1.8. pontjában a felek az első törlesztés időpontjaként 2013. szeptember 30. napját határozták meg. A felperes által becsatolt kimutatás (23. sorszámú irat melléklete) tartalmazza, hogy a számú szerződés alapján 2013. szeptember 30. napján 2.136,51 CHF összegű törlesztő részlet vált esedékessé, melyet 2013. október 7. napján törlesztett a felperes. A

kimutatásból megállapítható volt az is, hogy a törlesztés forint összege 519.364 forint volt. A felperes által csatolt kimutatásból (25. sorszámú előkészítő irat melléklete) megállapítható volt, hogy 2013. október 7. napján 519.364 forint összeggel terhelte az I. rendű alperes a felperes számláját. Mindezen bizonyítékok összevetésével megállapítható, hogy 2013. október 7-én a megtámadási határidő megkezdődött, a felperes ugyanis ezen a napon az első részletet törlesztette. Minthogy a megtámadási határidő eredménytelenül eltelt, helytállóan következtetett az elsőfokú bíróság a felperes elsődleges kereseti kérelmével kapcsolatban arra, hogy azt érdemben nem kellett vizsgálni, és helytálló jogi következtetéssel utasította el ekörben a felperes keresetét.

A felperes a másodlagos keresete kapcsán arra hivatkozott, hogy a jóerkölsbe ütközőnek állított feltételek nem általános, hanem egyedi szerződési feltételek, ebből következően egyéb, a törvényben nevesített érvénytelenségi ok azokkal kapcsolatban nem állott fenn.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy a felperes elsődleges kereseti kérelme éppen ugyanezen szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítására irányult, ebből következően a felperes is általános szerződési feltételeknek tekintette a szerződés ezen pontjait és az alperes sem védekezett soha azzal, hogy ezek ne lennének általános szerződési feltételek. Megállapítható azonban, hogy a felperes által az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmével is érvénytelennek megállapítani kért feltételek közül az első (hitelszerződés 1.3. pontja) feltétel valóban nem általános szerződési feltétel, abban a felek rögzítették a felperes által igénybe vett hitel összegét, továbbá azt, hogy a hitelösszeg nyilvántartásának és elszámolásának devizaneme svájci frank. Ezen feltétel azonban nyilvánvalóan nem ütközik a jóerkölsbe, hiszen csak megállapítást tartalmaz a hitel összegéről, önmagában pedig az, hogy a felperes devizahitelt vett igénybe nem elegendő ennek a semmisségi oknak az alátámasztására, ezért annak fennállása nem volt megállapítható.

A többi, a felperes által vitatott szerződési feltétel azonban nem egyedi, hanem általános szerződési feltétel.

A Ptk. 205/A. § (1) bekezdése határozta meg a perbeli időszakban azt, hogy mi minősül általános szerződési feltételnek. Eszerint annak minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg. Az adott esetben a szerződésből, illetve a vitatott pontokból megállapítható, hogy azokat az alperes egyoldalúan, előre meghatározta, általánosságban azok nem az adott szerződéses partner körülményeit veszik figyelembe, hanem általánosságban meghatározzák, hogy mi a teendő olyan esetben, amennyiben a szerződéses partner számlával rendelkezik a banknál, mi a teendő olyan esetben, ha nem rendelkezik azzal, mi a szabályozás abban az esetben, amikor a szerződéses partner devizahitelt vesz igénybe, illetve amikor devizaszámlával rendelkezik a banknál. Ezek mind olyan feltételek, amelyek bármely szerződéses partnerre alkalmazhatóak, nem pedig - kizárólag - a felperes esetére vonatkoznak.

Helytállóan hivatkozott az elsőfokú bíróság a kialakult bírói gyakorlatra, mely szerint a szerződés jóerkölsbe ütközés miatti érvénytelensége önmagában olyan körülmények alapján nem állapítható meg, amelyek a törvényben nevesített érvénytelenségi ok alapjául szolgálnak [EBH2012. P.17., BH2011. 44.].

Egy szerződéses pont tisztességtelensége nem alapozhatja meg a szerződés nyilvánvalóan jóerkölsbe ütközés miatti semmisségét. A szerződés nyilvánvalóan jóerkölsbe ütköző jellege önálló semmisségi ok, és nem mögöttes vagy helyettesítő szerződést támadó hivatkozási alap, nem léphet az elmulasztott határidő miatt már nem támadható tisztességtelenség helyébe, nem helyettesítheti a megtámadási okot [Fővárosi Ítéletábra 15.Gf.40.808/2013/6.].

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes további tényállási elemet nem közölt, melyből megállapítható lett volna, hogy a sérelmezett feltételek jóerkölcsbe ütköznének.

A kifejtettkre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű alperes jogi képviselőjével felmerült 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére. Az I. rendű alperesnek a másodfokú eljárásban áthárítható költsége nem merült fel, így arról az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett. A felperes viseli az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket is a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2018. november 7.

. Senyei György s.k.
a tanács elnöke

. Bicskei Ildikó s.k.
előadó bíró

. Dzsula Marianna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: